

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de Colomer, núm. 24.
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell 2 rals al mes.
Fora 8 " trimestre.
Un número sol. 1 "
Anuncis á preus convencionals.

LO PAPU JA VE

Havém entrat al any nou y ja 'ns comensan á venir noticias del ex-
tranjer sobre si 'ls minayres, belgas ó inglesos, los manufacturers, aus-
triachs y prussians pensan fer naps ó cols pera celebrar la festa obrera
del primer de Maig, afegida al calendari per algú que positivament del
primer de Janer á fi de Desembre no s' ha tingut may de llevar á las
cinch de matinada.

No es fácil que Barcelona estiga aquest any ni potser cap més al-
tre amparada com ho estigué 'l Maig darrer. D' homes de la serenitat
del senyor González Solesio no 'n produheix gayres la política espanyo-
la. Uns ab altres, los governadors civils que havem tingut, ó han pe-
cat d' atolondrament en circunstancias anormals, atolondrament que
més d' un cop s' ha convertit en actes de salvatjería, ó be, carregantse
de paciencia fins á un punt en que no 's permés, han deixat que la
bola anés rodant y 's convertís en conflicte social, lo que ni llevat te-
nia per fer creixer la pasta d' un llonguet. Los primers deurían plegá
'l ram per los grans cataclismes que á la llarga ocasionan; los segons,
haurían d' anar d' una volada als pobles de la lluna que, tenint la
sanch d' orxata, segons nos diuhen los que n' están ben enterats, son
mes facils de governar, quedántlosi sols á las autoritats d' allí dalt la
feyna de deixarse retratar, aixís, en colla, en la cúpula d' alguna igie-
sia, ó de tornarse cada vuyt dias la visiteta que per matar temps se fe-
ren la setmana avans.

Pero ab autoritats com cal, ab autoritats melrosadas ó ab altres de tres Deus, lo cert es que l' entabanament fa son camí, y á las poblacions fabrils comensa ja á iniciarse la agitació, que en los dos darrers anys nos ha donat resultats esplendents: quatre infelissos ab algun cop de sabre al cap y ab un any de no poguerse guanyar lo pa á la antiga casa que 'ls dava feyna; vuyt de més aixerits, que ab quinze dias ó un mes de presó ó de ponton han lograt la palma del martiri; alguns cents de botiguers ab lo calaix aixut y moltes mils donas y criaturas plorant los extravíos dels seus marits, als que la propaganda vinguda de terres fredas en que res hi creix, ni tant sols la idea de parar un dia al any la feyna, los hi trastorna lo cervell fins al punt de posar odi en qui ab més armonía tindrían de viure. Tals son los resultats obtinguts fins ara, á mes d' haver oblidat los ideals polítichs dels nostres pares que ab tot y sos extravíos responían á aspiracions, generosas pera caure en un materialisme grosser de que acusan á la classe mitja y á la classe alta, que á Catalunya sobre tot, infiltradas desde sigles de costums democráticas, están ab excepcions contadíssimas exemptas de tal tara.

Que n' es de llástima que l' obrer nostre no conega á fons la organisació casi feudal de la industria alemana! Quan sensible no es que no sápigam la manera com viuen los minayres del carbó en los paissos que tenen tal riquesa amagada á centenars de métros sota terra. Si d' aixó 'n tinguéssim una clara idea. compendria ben be que lo que tal volta siga just en los miserables pobles que passen mesos sense veure la llum del sol ó senten en las cuadras de la fabricació la férrea má d' una organisació casi de cuartel, á Catalunya no té solta ni centener. Aquí las pocas minas que tenim no son sota 'l pla nivell de terra, sino en las enaspradas montanyas de Surroca per hont l' ayre hi circula d' altra manera que en los veritables inferns de Bélgica y d' Inglaterra: los minayres hi veuen la llum del sol duas vegadas cada dia. Lo mateix passa en las minas de ferro de Bizcaya. L' obrer fabril gosa entre nosaltres d' un benestar envejable, quan los erros dels polítichs y 'ls estravíos dels socialistas y anarquistas, no posan lo rovell als telers y manhuars.

Tal benestar lo tindria d' allunyar dels que 'l volen fer aburrir alguns dias per las Ramblas de Barcelona ó que l' obligan á anar á buscar cargols ó á cassar aucellets ab telas per los camps de Sabadell ó

de Tarrassa pera matar las llarguíssimas horas d' una setmana sense feyna. Las mateixas miradas verdaderament hipóticas que dirigeixen als tallers que eran son guanyapá, fan que ningú puga ni tenir odi als que per falta de instrucció se llensan per erradas vías.

Pero si l' odi no hi té d' ésser, es de necessitat un gran tacte en las autoritats pera prevenir á temps mals que fan la ruina del pais. Per quatre caps calents, es á dir calents, potser ben mirat los trobaríam més frets que un glás, per quatre agitadors d' ofici no te d' anar tres mesos endoyna un pais. Dintre las actuals lleys hi ha medis sobrrs pera salvarlo de la crissis que havém tingut dos anys arreu y pera amparar als operaris de debó contra 'ls que, fent la por, arriban á dominar las massas obreras.

La classe mitja hi pot fer també molt, y mes, molt més que ningú, hi deu contribuhir la prempsa. No sabém compendre com ho entenen los que, tenint la missió de dirigir la opinió, se gastan cada any mils y mils duros en telégramas per dirnos que en tal ó qual regió y per en Pere ó en Berenguera se fa aixó ó lo de més enllá; telégramas que 's poden tenir estereotipats perque l' assumpto es lo mateix sempre: la prédica del rencor per homes que no son capassos de sentir amor per ningú, que casi cap es cap de familia, y que en cafés y restaurants, en puros y propinas als mossos gastan cada dia més que molts senyors de bonas y positivas rendas.

Per nostra part tenim lo ferm propósit d' ocuparnos poch del assumpto. Durant nostra vida havém conegut á molts agitadors de barret alt y de perpétua levita del millor panyo que 's fabrica, vestuari que may l' hem pogut usar nosaltres, per no arribarnoshi 'ls cordons, ab tot y ser burgesos. D' aquells agitadors may n' hi mancan á Barcelona. Nascuts entre las generosas ideas de la Revolució de Setembre, com neix entre 'l blat la niella, amargaren ja 'ls primers actes de las juntas y autoritats de nostra ciutat.

De la classe d' operaris exaltats may ne surt rés dolent; las agitations que produheixen son passatjeras y may atacan la familia ni la propietat. Dels disfressats de senyor ho temém tot pera la classe alta y mitja y més que per ningú pera la classe obrera de debó. Y ho temém perque 'ls diaristas burgesos los hi fan lo caldo gras, telegrafiant á totas quatre parts del mon lo que diuhen aquells cervells migrats,

homes sense coneixements sèrios de res, perque en lloch de cultivar sa inteligencia, passen las horas del dia respallantse 'l barret que sempre 'ls ve baldé y viatjant sempre, no per veure lo que fan aquí y allí de bó pera endúrseho á casa, sino encauhantse en los centres que altres semblants á ells fomentan en las grans ciutats del extranger.

Si tots los diaris fessen poch cas de las agitacions extrangeras, no bulliria aqui la caldera ab tanta forsa. Per fer la guerra, se necessita diner y res més que diner. Per fer la guerra social se 'n necessita més encara y, desgraciadament, ab tot y 'l relatiu benestar del obrer catalá no li abastan sos guanys pera crear grans caixas de resistencia. Pagat son arregladet menjar, son cuydat vestir, la pesseta de la germandat, la caseta en que viuhén y la taquilla del teatro al que va ab sa esposa y fills lo diumenge, costum que Deu per molts anys li conservi, no li queda casi res pera fer cara á una prolongada lluyta ab la classe mitja, que per honra d' ella mateixa oblida aviat los agravis rebuts.

La agitació nó la sostenen los diners dels operaris; la sostenen las caixas de las administracions dels diaris conservadors, lliberals, republicans ó absolutistas de per tot lo mon, que 'ls socialistas y anarquistas aborreixen per un igual. ¿Hi ha res més desatentat? ¿Curarém de la malaltia?

Per nostra part hi farém tot lo possible.

P. ALDAVERT.

De La Renaixensa.

POESIAS ORIGINALS DE D. A. J. PEREIRA Y D. L. GONZÁLEZ LÓPEZ

D. Leopoldo Pedreira Failo, escriu en un diari de la Cort lo següent:

«La producció literaria de nostras llenguas regionals aumenta de dia en dia, en número é importancia; y al emanciparse en cert modo de la vida artistica nacional, ofereix l' espectacle semblant al que presentaren las grans literaturas europeas sacudint lo jou del llatí, diferenciante é individualisantse fins á viure una gloriosa y riquíssima historia, qu' es l' adorno de las societats modernas.

Podrá objectarse que no hi ha complerta paritat en l' exemple; pero ¿qui s' atrevirá á afirmar que no hi ha desconformitat absoluta? ¿Qué sabem nosaltres del ulterior desenrotllo, hont pot arribar lo moviment qu' ara s' inicia?

Opina 'l sapientíssim crítich P. Blanco García que 'l no haber sigut

Galicia *nunca fértil en poetas* procedeix de la dificultat d' expressar artísticament los pensaments en llengua distinta del sant idioma ab que comuniquém nostres afectes en lo si de la familia. Si aixó fos aixís; qui dubta que 'l regionalisme no sigui lo *surge et ambula* d' aquells pobles que per condicions especials històriques no han encara desenrotllat un art propi?

Lo cas es que, com deya~~m~~ al principi, la producció literaria en nostres llengües regionals augmenta en número é importancia; bona mostra 'ns dona la literatura gallega que ressucitá ahir de entre las cendras y ha donat á la historia del art los noms de Rosalía, Pondal, Cuiros y Martínez González, sens contar la hermosa y riquíssima collecció de cantars populars que forman lo notable *cancionero* de Pérez y Ballesteros.»

A continuació transcriu la notable composició de Pereira que fou donada á coneixer en lo certámen celebrat á Lugo en 6 d' Octubre pròxim passat, que 's refereix Galicia qual descripció admirable aixís narra lo poeta:

N'ontra parte, rapaza xeitosa,
 ch'está á miña terra,
 Ond'os rios camiñan xemendo,
 cal si as angas que corren seréas
 os sospiros y'as bágoas levasen
 d'as almas en pena;
 onde van os regatos bicando
 lelís y-azucéas:
 ond'as abundan os sontos sombrisos,
 as húmedas brétamas;
 ond'as rosas de cheiro soave
 en calquera rincullo s'axeitan,
 cal s' esconde d'os ollos do mundo
 á humilde doncela
 ond'os pios d'a rula, os salayos
 d'unha y alma que sofre semellan;
 ond'os aires bicando n'as follas
 parés que se queixán;
 ond'os cantos sos tristes é doces
 as músicas teuras
 á xent'amorosa
 as almas xinxelas.
 Ali ó sol, entre nubes de rosa,
 tra-l'as altas montanas se deita
 en coores de páleda tinta
 tinguindo, as suas crestas

dibuxando con fios de ouro
 n'a verde arboreda
 entramentes qu' un canto moi doce
 s'escoita n'a terra,
 d'os marmullos d'as augas que corren
 rascando as areas,
 d'os mimiños d'os aires que pasan
 bicando n'as rosas
 movendo n'as herbas,
 d'o mainiño voar d'as pintadas
 xentis volveretas
 é d'os pios que dan os paxaros
 cuidando sen niño
 volando sua femia:
 y—estos sós de soave armonia
 á brisa d'a tarde recolle y os leva
 é por campos é vals resonando
 cal fala de meigas,
 os repiten os ecos d'as covas
 y'as portas d'ós ceos xementes achegan
 y hastíe'os anxes, por ver s'os deprenden
 s'asoman á elas.

.

No es sols Espanya ahont nostras llenguas regionals rompen lo jou de la indigne esclavitut imposada pel feudalisme modern dels centralistas. Es per tota l' Europa, per tot lo mon, que están cansats de sufrir. Lo centralisme es lo factor mes important de la postració de la rassa llatina y al procurar unificar las regions de cada nació, ha donat cada volta un pas mes cap al suïcidi.

Recentment s' acaba de publicar un llibre pel Feld-mariscal compte de Moltke *Historia de la guerra franco-alemana*. Lo llibre del mariscal Moltke ofega tota argumentació á favor del unitarisme, fins en l' art de la guerra; aixís com ningú ja 'l regoneix bo per regir los pobles y lo considera com una de las pitjors calamitats modernas.

L' exèrcit alemany, segons Moltke, era de totas las regions de Alemaña y manat per oficials de cada regió. La administració militar anava tan ben regida pels prussians, com pels bavaros, buttemburguesos y demés estats. A las ordes de tants duchs y reys soberans no vegeren desorganísat un sol servey; mentres á Fransa, la nació mes centralista de Europa, hont la vida política estava concentrada per enter en la dinastía reinant vege-

ren desatesos no sols tots los serveys; si que també 'l desgabell mes horrible en la administració militar. A Fransa lo cap del centralisme estava malalt, y quan pateix lo cap, tot lo cos se 'n ressent.

Si 'ls innumerables exemples que 'ns suministran las guerras civils d'Espanya no 'ns probessen lo que diu lo compte de Moltke, bastaria 'l batalló de voluntaris catalans en la guerra d' Africa per demostrar al mes centralista l' alcans de las veritats estampadas pel gran general alemany. Si al mitj del exèrcit espanyol lo mes ben organísat y aguerrit que s' ha vist en Espanya en lo present sigle, hi figurá en primer terme la barretina y 'ls catalans hi moriren casi tots com á héroes, fou degut á n' en Prim, á n' en Sugranyes qui 'ls hi parlavan la nostra llengua, fou degut á que la sanch d' almogávar s' encenia ab lo caliu de nostra llar, á que formavan compacta massa unida á l' exèrcit nacional y á ell subordinada, pero lliure fins á cert punt, manada per catalans al crit de desperta ferro, que ha alsat en totas épocas aplechs d' héroes disposats á defensar la patria.

No es estrany que la producció de las llenguas regionals augmenti per tot en número é importancia. Los que pensavan en una llengua universal, los que somniavan en un despotisme únich, avassallador, volguent posar grans estats tots regits ab lo mateix patró, volguent encaminar las costums en lo mateix motllo, s' ho comensan á traurer del cap. Han d' estudiar primerament los climas y las rassas y després veurán que 'l mon es com Deu l' ha fet y no com lo volen fer los homes.

SECCIÓ POLÍTICA

Torna á remourers entre la gent política madrilenya, la idea del reingrés del senyor Martos y demés companys mártirs (a) al partit fussionista lliberal que capitaneja lo senyor Sagasta.

La *conjunción* com ara s' anomena, no ve pas gayre á gust de la majoria del partit que l' admeterá en tot cás sols per complaure al seu *ilustre gefe*.

Consultat lo senyor Canalejas sobre aquest particular, contestá que tots los agravís, odis, tot quan sigui necessari en fi, deu subordinarse al interés del partit fussionista.

Fins los interessos del pays, podia afegir lo senyor Canalejas.

Al fi y al cap es lo que acostuman á fer tots quants enlleponeixen als pobres politiqueros de provincias, que creuhen havérselas ab un Deu, sense compendrer que si la llengua es mel, lo cor es fanch.

Lo govern conservador, no sabent com arreglars'ho pera nivellar los pressupostos, intenta carregar novament si be que en forma indirecta, las pobras butxacas dels contribuyents.

Es lo mateix que va prométre lo senyor Cánovas en lo Restaurant del Park de Barcelona.

Economías, moltes economías.

Sino que *á la cuenta*, 's referia á las que tindrían de fer los pobres industrials agricultors y demás contribuyents d' aquesta desdixada Espanya, pera poguer sufrir los nous recárrechs que l' esperavan.

¡Que fora deliciós veurer en la interioritat dels homes que com 'n Cánovas, Sagasta, Canalejas y demás de las collas politicas madrilenyas, l' efecte que 'ls deuenhen fer los infelissos polítichs provincians, que tant aplaudeixen y afalagan quan venen *á honrarnos con su visita!*

¡Cóm se deuenhiu riurer de tanta ignorancia y bona fé com encara corre en aquests temps de llibertat y progrés!

Dintre poch temps estarán ja obertas las Corts, y podrém tornar á disfrutar, llegint los incomparables discursos de nostres *Padres de la Patria* que ab tant temps de guardársels al pap, corria perill de que se 'ls tornessin agres.

Aviat podrém tornar á contemplar aquellas edificants escenas de las Corts passadas, en que mentres lo pays caminava á passos agegantats cap á sa ruina, en las Corts espanyolas tot era gatzara y xerrameca en bé y profit del may prou ponderat prestigi del gran sistema parlamentari.

Comensará desseguida lo debat polítich que no pot faltar de cap manera entre *politiqueros* com 'ls nostres, seguirá després lo debat económic, (malgastador de paraulas com 'ls altres), vindrá després lo debat sobre qualsevol *niña martirizada* que 's presenti, y mentres tant las questions que afectan á la bona marxa del Estat, lo ferro-carril del Noguera Pallaresa, la nivellació dels pressupostos, la protecció verdadera als interessos del pays que desconeixen, podrán esperar tranquils que 'ls toqui l' hora, segurs de reposar en son bon dolz en los calaixos dels ministeris, enfeynats com estarán tots los grans regeneradors de aquesta Espanya, en fer ressonar *su elocuente y brillantísima oratoria* per los enteixinats salons de nostras Cambras.

¡Pobra Espanya; pobre pays productor!

En altres payssos, la obertura de las Corts fora una esperansa que alentaria las perdudas forsas; aquí vindrá á ser com un escarni de las tristesas; com una nova bofetada que rebrá de sos amos de sempre, los quals, després de haverte malmenat ta hisenda ballarán demunt sas despullas la dansa macabre de la política corrompuda que avuy impera, ajudats en sas maniobras per los mals fills de las regions espanyolas, que no veuen que ab sos incondicionals apoyos y ab sos eterns acataments entregan 'l pays á sos butxins de sempre.

Ab los nous arancels han passat cosas molt saladas, dígnes de tenirse en compte, pera apreciar la formalitat y sensatés de la colla conservadora.

Han sigut estudiats per lo ministre de Gracia y Justicia y un subsecretari de ministeri; redactats per lo Ministre de Foment y un de la colla, firmats per lo Ministre de Hisenda, (alguna cosa havia de ferhi), escarnits per lo Govern que 's concedeix facultats pera ferne cas omís quan li convingui y ADMIRAT pel pays, que no sab si riurer ó plorar al veurer tanta barreja, tanta *sans façon* com encara corra, pera presentar uns aranzels que serán solsament tals aranzels sempre que 'l Govern ho vullgui.

¿Y es aixó lo que enten per proteccionisme lo senyor Cánovas del Castillo?

¿Es aixís com pensa satisfer las justas aspiracions del pays, que per aixó únicament ho haurá fet, no pas porque sigui proteccionista?

Pujant los aranzels á tort y á dret sens detingut estudi ni consultar las corporacions econòmicas d' Espanya, y atribuintse encara la facultat de fer lo que li dongui la gana, aixó no es proteccionisme, aixó es riurers del pays en sas mateixas barbas.

LO DESERTOR

Pugna pro Patria

Fa 'l corn á la campana
y la campana al vent:
—Traydors petjan la Terra:
¡A l' arma!... ¡Sometent!

Com un reguer de sofrà
que 'l llamp hi posés foch,
arréu lo crit s' escampa
d' un lloch al altre lloch.

No hi ha ciutat ni vila
ni casalot ni mas,
que de l' host forastera
no vulgan eixí al pas.

Quí lo trabuch despenja,
quí empunya la destràl;
la gent va á corrioladas
avall pe'l camí ral.

Com més avall s' arriscan,
l' estol va fentse grós;
l' un escomet al altre
parlantli coratjós.

Ja una bandera enlayran,
ja s' han sacramentats:
—¡Morir abans que 'ns roben
las pátrias llibertats!...

Y 'ls corns sona que sona
la nova trametent,
y vinga las campanas
tocar á sometent!...

**

D' aquellas veus al eco,
lo Capitá Borrell
sent una idea horrible
passarli pe'l cervell.

Un jurament lo lliga
del Rey com á soldat
y 'l Rey, de Catalunya
als furs ara ha mancat.

Ben promte me 'l envían
las armas á esgrimir,
del Comte-Duch al carro
la Pátria per junyir.

La febra 'l cap li arbola,

la sanch li esbotza 'l cor;
butxí ó traydor té d' ésse:
¡oh Deu!... ¡Butxí ó traydor!

La veu de la campana
li diu:—¿No ets catalá?
contra lley de natura
cóm pots esquerp aná!

Sentint plányer la mare,
mal fill es quí no 's mou;
un monstre qui la escolta
del enemich á sou.

Rebutx de sa nissaga,
escarni farán d' ell!.,
¿No 't mous?... ¡Encara duptas
lo Capitá Borrell!...

**

Ja no. Trenca la espasa,
salta á caball, parteix...
Ja no es soldat d' Espanya:
lo catalá reneix.

Per bé de Catalunya
presente's á 'n Clarís:
—Mon bras preneu per ella,
ma vida ¡si es precis!

Y dels mrrjals de Xerta
al pont de Martorell,
ben pronto tothom parla
del Capitá Borrell.

Com un lleó barreja
del enemich lo camp,
si 'l bras un martell sembla,
la espasa sembla un llamp.

Y encalsa, fereix, mata
cridant:—¡A mi, á mi!
si abans era dels vostres
avuy no us puch sufri.

Al Rey la fé he trencada
com ell la trencá als furs;
si jo he comés perjuri,
ab dos serém perjurs.

Mes éll per traydoria,
jo per sagrada lley:
la Pátria es més que 'l trono!
la mare abans que 'l Rey!

**

En lo Portell un día
ja 'l voltan de traydor:
—Lo desertor es nostre,
¡que muyra 'l desertor!

—De desertor en fora
contra los meus llytant;
vora la llar dels pares
sempre 'ls bons fills caurán!

Y al dir així, envestía
contra tot hom frisós;
ja 'n tomba un de cadavre;
ben pronte en cáhuen dos

Li dihen que 's rendeixi,
éll los respón:—¡Feriú...!
la sanch un toll formava,

lo toll se torna un riu.

Mes tantas son las armas
brandidas contra d' ell,
que cau ple de feridas
lo Capitá Borrell.

De son caball qu' espira
féntse darrera fort,
encara 'l bras aixeca,
mes li deté la Mort.

Lo derrer mot que deya,
ja may s' ha d' estingir:
—¡Primer que 'l Rey, la Pátria!
¡primer qu' esclau, morir!

FRANCESC UBACH y VINYETA.

12 Febrer 1889.

Ha baixat al sepulcre, víctima d' una inesperada malaltia y casi repentinament, nostre bon amich y estimat compatrici En Lino Vila y Renom. (E. P. D.)

Era En Lino Vila una d' aquelles personas que ab una sola vegada de parlarhi ja n' hi havia prou pera descobrir un cor noble y generós, al mateix temps que d' una sencillés encantadora. Modest y amable, abominava las pompas y vanitats de la vida, y aixó junt ab son cor de nin que 's reflectia en cada paraula, en qualsevulla de sos actes, lo feu estimar de tothom, sense distinció, y que fos sa mort sentida y plorada, especialment per aquells que més d' aprop, per los llassos íntims de l' amistat que 'ls unían, habian pogut apreciar las envejables y poch comuns qualitats que l' adornavan.

La lley ineludible de la mort l' ha sorprés en la edad més hermosa de la vida, als 28 anys, quan per tot se l' hi obrían nous y hermosíssims horizons, y quan estava pròxim ha satisfer, á ben segur, lo somni mes daurat de tota sa vida; quant d' aquell cor tendre, hermós y delicat n' anava á fer entrega devant Deu, en l' altar, á la qu' havia sigut vida de la seva vida, y fíno de totas sas ilusions.

Altra de las excelents qualitats que l' adornavan era 'l convenciment que tenia, com á bon patrici, del lloch d' honor que li pertocava ocupar á sa volguda patria Catalunya; la terra ahont per primera vegada s' obriren sas parpellas y ahont se cogueren per sempre més y en quina terra benehida s' amagan las despullas del malaguanyat patrici.

Soci del "Centre Catalá," desde sa fundació, no havia aquest realitat cap acte en defensa de las justas reivindicacions de Catalunya, que per escrit ó de paraula no li hagués En Lino Vila felicitat calorosament, demostrant l' entusiasme que sentia pera tot lo de la terra.

Per aixó sens duple volgué lo "Centre Catalá," rendir l' últim tribut al estimat consoci d' una manera digne y sentida. A son enterro verificat lo passat dimecres hi assistiren l' immensa majoria de sos socis, los quals depositaren demunt de la caixa mortuoria una magnífica corona d' euras naturals, salpicada de pensaments y blancas poncellas, y en qual fondo s' hi destacava l' escut de Catalunya cobert per una glassa negre; rendint d' aquesta manera acatament á las arreladas creencias del anyorat consoci.

Nosaltres al doldrens fondament de la pérdua del amich y 'l company enviém desde

las columnas de LO CATALANISTA lo mes sentit pésam á la apreciablessima familia Vila y li desitjém com pera nosaltres la conformació necessaria en tant tristos moments.

* *

En l' enterro del cadavre s' evidenciaren las moltas simpatías que gosava en nostra ciutat En Lino Vila.

Formavan la comitiva la Rvnt. Comunitat de Sant Feliu, los noys y noyas de la casa de la Caritat, una numerosa representació de sos amichs, companys y coneguts, y en número molt considerable los socis del Centre Catalá.

De la caixa mortuoria penjava altra magnífica corona, ofrena de sos mes íntims amichs en quals llassos s' hi destacava la següent inscripció: "A nostre íntim amich Lino."

Formavan lo dol los dos germans del finat presidits per lo Rvnt. P. Llauredó de las Escolas Pías.

Anaren á acompanyar lo cadavre fins al cementiri varis de sos amichs que no volgueren deixar al que tan estimavan en vida, fins al últim moment y després que la fredallosa tan-cá pera sempre sas veneradas despullas.

NOVAS

Com estava anunciat lo passat diumenge se reuní en lo pati de casa de la Ciutat lo Cós de somatent pera passar la revista reglamentaria. Com era d' esperar hi acudiren casi tots los individuos de que está compost, passant dita revista lo cabo y subcabo senyors Morán y Colomer.

Nostre distingit compatrieci D. Joseph Gorina y Pujol ha tingut l' inmensa desgracia de veurer morir á son fill Joaquim á la curta edat de 8 anys.

A son enterro verificat lo passat diumenge hi assistí un numerós y distingit séquit evidenciant las moltas simpatías ab que conta en aquesta ciutat lo Sr. Gorina á qui donem, com també á sa apreciablessima familia, nostre més sentit pésam, fent vots pera que Deu los envi'hi la cristiana resignació, tan necessaria en aquestos tristos moments.

Ha aparegut en las cantonadas un bando de l' Alcaldía cridant als minyons sorteja-bles pera lo reemplaés de 1892.

La tragedia traduhida del catalá *Mar y Cielo*, atragué un numerós públich, lo passat diumenge, en nostre teatre Principal. La concurrencia aplaudí en varias escenas y particularment al finalisar la tragedia.

Acaba de fundarse á Barcelona una Associació de propaganda catalanista, qual ob-jecte com son mateix nom ho diu, no es altre que lo d' atendre lo regionalisme en Cata-lunya, per tots los medis possibles, especialment la propaganda oral y escrita.

Lo fi d' aquesta Associació es lo de introduhir lo regionalisme en las massas populars de totas nostras poblacions y comarcas, de manera que arrivi á ser aspiració general de totas ellas.

Molt nos alegrém da que s' hagi fuedat aquesta Associació que pot comptar pera la consecució de sos fins ab l' incondicional apoyo de LO CATALANISTA.

S' assegura que 'l govern tracta d' aumentar lo valor dels sellos del timbre móvil indispensable en las operacions comercials.

Ab aixó y fins aumentant també, que tot es possible, la contribució als industrials, agricultors, etc., será la gran manera per nivellar l' Hisenda.

¡Quin talent tenen aquesta gent de la política madrilenya!

Prompte veurá la llum pública un tomet de poesías que ab lo modest títol de *Moneda de fadré*, acaba de donar á la estampa un modest escriptor.

Per la diada de Nadal se celebrá en lo vehí poble de Sans la sessió inaugural del "Centre Catalá de dita vila.

L' acte resultá bastant concorregut y animat, essent molt aplaudidas las declaracions regionalistas que 's feren. Felicitém als catalanistas de Sans; encoratjantlos en sa empresa.

En las eleccions verificadas á Santiago de Galicia pera constituhir lo Consistori dels Jochs Florals d' enguany, han sigut elegits los senyors següents: President, D. Waldo Alvarez Ynsua; Vocals, D. Joan Manuel Paz, D. Salvador Cabeza León, D. Andreu Martínez Salazar, D. Manuel Mosquera Lequerica, D. Albert García Ferreiro; Secretari, D. Joseph Tarrío García.

La Junta Directiva de la Cambra Agrícola de la provincia de Tarragona, en sessió del 10 del actual, acordá ésser d' absoluta necessitat per assegurar la colocació ventatjosa dels vins.

Primer. Rebaxar l' impost de consums respecte ala vins.

Segon. No pagar cap contribució de cinch á deu anys las industrias de destilació de ví y brisa.

Tercer. La lliure entrada en las Antillas dels vins espanyols.

Quart. Recarregar ab un impost de 156 pessetas per hectólitre los alcohols 'extrangers.

Quint. Aumentar las tarifas d' entrada de las primeras materias per fabricar esprints d' industria.

Sisé No celebrar cap conveni comercial sense la base de las 156 pessetas de recárrrech per hectólitre d' alcohol.

Lo mestre en gay saber D. Francesch Ubach y Vinyeta, doná lectura lo passat dilluns en la Real Academia de Bonas Lletres de Barcelona, d' un nou Romancer catalá.

Nostre particular amich lo entussiasta catalanista D. Bonaventura Bassegoda, ha sigut nomenat secretari de la Associació d' Arquitectes de Catalunya pera 'l curs de 1892.

Felicitém al Sr. Bassegoda per tan merescuda distinció.

Acompanyat d' una atentíssima carta dirigida á nostre Director hem rebut un exemplar del folleto *Vía férrea de la Ouenca Pallaresa y su utilidad* degut á la ben trempada ploma del distingit juriconsult aragonés y entussiasta regionalista D. Joaquín Manuel de Moner.

Aquesta obra dona una mostra ben complerta dels coneixements històrics que d' aquella comarca te lo Sr. Moner, marcats tots ab la justesa y veritat que deu informar sempre obras com la que 'ns ocupa.

Al felicitar al amich y company d' idees Sr. Moner per son treball, li doném las mes expressivas gracias per la deferencia de qu' hem sigut obgete.

Lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat ha expedit lo següent telégrama al Sr. Cánovas.

"Excm. Sr. President del Consell de Ministres, Madrid,,"

"Lo Gremi de Fabricants,," y "Cambra de Comers,," de Sabadell felicitan al Govern de S. M. que cumplint llealment sos oferiments, planteja ab los nous aranzels lo sistema económich que reclamavan los interessos nacionals.—Joan Sallarés.—Esteve Serra.,,"

Nostre estimat company *La Veu de Catalunya* per complaure á sos constants subscriptors ha fet una tirada á part del quadret dramátich en un acte y en vers "Los Pastors de Bethlém,," que forma un llibret de 22 planas de tal modo apropósit pera las festas de Nadal y Sants Reys.

Copiem ab satisfacció, lo següent solt de nostre estimat company *Las Cuatro Barras* de Villafranca del Panadés.

"D' un quant temps en aquesta part tots los sermóns que 's fan, se pronuncian en nostra parla.

Lo día de Nadal vejerem ab plaher que 'l sermó del ofici, al revés d' altres anys, fou dit en catalá per lo digne rector de la parroquia de Sta. María D. Pere Garriga á qui debem junt ab lo vicari mossen Angel Garriga aquesta tendencia regionalista que de veras aplaudím.,,"

Héus aquí 'ls que fa com á probables en la actual quinzena en Noherlesoom:

Lo tercer y últim período de la quinzena será de baixas temperaturas, produhidas per las corrents del N.E. y del N.O. que en ell han de dominar, y compendrá desde '1'12 fins al 15.

Lo dimars, 12, hi haurá un centre de depressió cap al golf de Génova y correspondrá com altres análechs, á derivacions, no ben definidas algunas vegadas, de cambis atmosfèrichs que ocorren en la Europa septentrional.

Aquest núcleo de depressió estendrá sa influencia al Mediterrani y també á nostra Península, produhint plujas y neus, que principalment arribarán á las regions del Nordest y Llevant. Dominarán los vents d' entre N.E. y E., ab baixa temperatura.

La aproximació á las regions del N.O. d' Europa d' una borrasca del Atlántich, determinarà un cambi en lo régimen del vent, que efectuará una girada inversa, passant per lo N. al N.O., baixant encara més la temperatura.

Del 13 al 14 arribará á las islas británicas lo núcleo central de la avans dita invasió oceánica, y s' estendrà per Europa. Las neus y las plujas que ocasionará alcansarán també á nostra Península, principalment á la regió septentrional, dominant los vents d' entre N O. y N., ab baixas temperaturas.

S' ha extrenat á Barcelona ab éxit satisfactori en lo Teatro Novetats lo drama en 3 actes y en vers de D. Joaquim Riera y Bertran, *Lo Promés*; y en lo de Romea, la comedia en 1 acte *Las bonas festas* de Antoni Careta y Vidal.

Felicitém á sos respectivus autors per lo nou triomf qu' acabavan d' obtenir en la escena catalana.

Calendari Catalá per 1892

Forma un block de 730 planas de lectura recreativa

dels principals escriptors mallorquins, valencians y catalans

Cartons alegórichs, fabricats expressament per aquest Calendari

CADA BLOCK UNA PESSETA CADA CARTÓ

Als corresponsals que 'n demanin mes de 10 se 'ls descomptará lo 25%.

LOS ENCARRECHS Y SON IMPORT DEUHEN DIRIGIRSE Á LA
IMPREMTA LA CATALANA
5, Dormitori de S. Francesch, 5.-BARCELONA

OBRA NOVA

L' HOSTAL DE LA BONICA

QUADRET DE COSTUMS, EN UN ACTE Y EN PROSA

ORIGINAL DE

VÍCTOR BROSÀ Y SANGERMAN

Estrenat ab éxit en lo Teatre de Novedats de Barcelona.

Se ven al preu d' UNA pesseta.

Elixir Ferrán FARMACÈUTICH DE LA REAL CASA.—Premiat en varias exposicions, etc.—Reconegut com lo millor anti-herpètic y depuratiu nacional y extranger.—Dipòsit general: Sant Feliu de Guixols (Gerona), farmacia del autor y principals d' Espanya.— Marca registrada.—Vegis lo prospecte.

25 anys d' éxit. 6 anys sens anunciarse. Preu 2'50 ptas.

Academia Politécnica

DIRIGIDA PER LOS ENGINEYERS

— Don Fernando Tarrida y don Carles Camps y Armet —

Preparació pera l' ingrés en la *Escola Politécnica de Madrit*, en las *Escolas d' Arquitectura y de Enginyers Industrials de Barcelona*, en la *Escola Naval Flotant*, *Academia General Militar*, *Cos de Telégrafos* y demés carreras especials.

— CUADRO DE PROFESSORS —

Algebra mecánica y cálculs.	D. Fernando Tarrida.	Enginyer.
Geometría descriptiva y analítica.	D. Carles Camps.	Enginyer.
Ciencias físich-naturals.	D. Pere Rius.	Enginyer.
Dibuix: de figura y adorno.	D. Francisco del Villar.	Arquitecte.
d. lineal y topogràfic.	D. Pau Brunet.	Enginyer.
Idiomas: D. Francisco Boatella y D. Fernando Tarrida.		

NOTA DE PREUS

Matemáticas.	30 ptas.	Dibuix lineal ó de figura.	10 ptas.
Ciencias Físicas	20 "	Francés é Inglés.	10 "

Barcelona.—Paseig de Gracia, 81, 2.^{on} —Despatx: de 12 á 2.

PLORANT Y RIENT

COLECCIÓ D' ESTUDIS

DE

EMILI VILANOVA

Forma un tomo de 224 planas que 's ven al preu de 10 rals en las llibrerias barceloninas de Verdaguer y Lopez, Rambla del Mitj; Puig, Plassa nova; Massó y Casas, Porta ferrissa; Magatzém de paper de Joan Almirall, Primpcesa, 16, é Imprempta LA RENAIXENSA, Xucíá, 13, baixos.

ARMONIUMS

DIPÓSIT DE PIANOS

DE

JOAN COMAS FAURA

PIANOS DEL PAIS Y EXTRANJERS

Ventas al Contat y á Plassos

PIANOS VENTAS Y LLOCUERS

PIANOS pera salons de ball y concerts.

CAMBIS, REPARACIONS, AFINACIONS

Carrer de Colomer, n.º 24--Sabadell

ARMONIUMS